

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto, Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 83.

V Ljubljani, v četrtek 12. aprila 1894.

Letnik XXII.

Krščanska šola.

Govor princa Lichtensteina na zborovanju katoliškega šolskega društva na Dunaju.

6. Šola in liberalizem.

Solsko vprašanje je eno izmed onih vprašanj, katerih rešitev se more jedva še odlašati.

Ako se postavimo na stališče liberalizma, ki si je hotel po sedanjih šolskih zakonih zagotoviti oblast nad odrasčajočim rodod, potem se je brezverski šolski sistem ponesrečil in je brez vrednosti celó za ono stranko, ki ga je uvedla, zakaj vsa mladina našega ljudstva je liberalizmu sovražna.

Ako se pa postavimo na edino pravo stališče, na stališče domoljubja in civilizacije, potem trdimo, da se ta šolski sistem ni le ponesrečil liberalizmu, marveč da je ta sistem celó socijalna nevarnost.

Naša mladina podeduje v brezverski šoli stari greh liberalizma, kateri bode liberalizem še dolgo preživel: puhlo, plitvo, veri sovražno polovičarstvo v omiki; od vede ima le napuh, domišljuje si, da je nezmotljiv njegov um, take da po svojih mislih lahko prezira vso tradicijo in izkušnjo.

Škoda je naše ljudske šole, ki pa daje sama na sebi mnogo stvarnega in jedrnatega znanja, in škoda je splošno izvrstnih in vestnih učnih močij, ki se ji posvečujejo; toda ker manjka verske in npravne vzgoje, katero pomanjkanje je utemeljeno v zakonu, zanemarija se mladina in podivjava. Z alfabetom pričeni v moderni šoli ni ne fizične, ne duševne sile več, pred katero bi bil navajen mladi svet ukloniti glavo.

Za Boga, dóba napadov z dinamitom, doba socijalne nevarnosti, ki se v trenutku lahko vžge in razširi, kakor bliskoma divji požar v stepi po poljanah, s suho travo pokritih, ta naš čas potrebuje drugih in boljših poroštev za ravnotežje, kakor mladino, prezaverovano v svoje moči, mladino, kateri manjka strahú.

Spoštovanje božjih in človeških zakonov, ljubezen in pokorščino do postavnih avtoritet je treba otrokom danes bolj vcepljati, kakor kdaj, ako hočemo, da naša civilizacija srečno prebije kritično dóbo prehoda, v katerem smo.

Donoso Cortes, veliki španski katoliški pisatelj, izpregovoril je nekdanj bolestone in preroške besede: „Taka je osoda našega stoletja, da se nagibljejo ideje v barbarstvo in le orožna sila vodi jih zopet k redu“. To je veljalo pred štiridesetimi in petdesetimi leti: tedaj je liberalno prostozidarstvo motilo evropski mir z zarotami in revolucijami, in zanesljive armade so napravile zopet mir.

O naši bodočnosti bi nam Donoso Cortes, ako bi še živel, pač bistveno drugače prerokoval; zakaj vojne po poklicu prehajajo v evropskih državah zelo naglo v splošno vojaštvo, ker se število vojaških novincev tako množi in službena dóba prikrajšava. V orožju je sedaj ljudstvo, kateremu bode izročen mir v državi in družbi, ob času revolucije bode pa isto ljudstvo v nevarnost miru.

V preteklih desetletjih, ko so liberalni prostozidarji dosti dolgo govorili, da so zmedli ubogo ljudstvo, govorili so končno besedo topovi; na besedo ni bil več dovoljen noben popravek, noben odgovor ali osebna opomba predgovorniku. Topovi so vedno obdržali pravico in govorili pravico, „le droit canou“, kakor so dejali Francozje.

Kako neki hoté v prihodnje z vojaštvom zatirati prekucijska gibanja, ko vsako novo leto med novinci prinaša v vojne ravno one življe, katere bi radi zatrl! Le še vprašanje kratko umerjenega časa je, kdaj bodo pri napredujočem industrijelnem razvoju in naraščajočem uboštvu množice evropske vojne, ki štejejo vojake po milijonih, deloma ali popolnoma nezmožne postale čuvati javni red.

Prav kmalu bodo spoznale vlade, da obstoji najboljšo poroštvo reda in mirú v gmotni zadovolj-

nosti in gmotnem blagostanju, pa tudi v trdnem verskem prepričanju in npravni kreposti množic.

Duh in sree v strahu vzgojena mora mlado moštvo že z doma seboj prinesiti, predno stopi pod zastavo in priseže; potem, pa tudi le potem se je mogoče zanašati na njih zvestobo ob uri izkušnjave. Dresura v vojašnici ne bode v ljudstvu, ki ne pozna v šoli vere in v življenju nima dosti gotovega kruha, vzbudila veselja do vojaških dolžnostij.

Naj bi torej rastlo in uspevalo lepo društvo, čegar občni zbor je danes; naj daje v naši domovini z neutrudljivo gorečnostjo in nikdar omahljivim pogumom vspodbuden vzgled, kakor dosedaj, naj najde odmev in posnemanje v najširših krogih: naj se mu posreči osnovati vzgledne šole in vzgledna učiteljska semenišča!

Najboljši na našem šolskem zakonu je oni paragraf, ki dovoljuje vsaj izjemo na lastne stroške krščanske vzgoje in snovanje verskih šol. Da bi kmalu postala izjema pravilo s tem, da bi se premenil zakon!

Državni zbor.

Dunaj, 11. aprila.

Budgetna razprava.

(Peti dan.)

Dr. Edvard Gregr je mladočeski državni poslanec, ali državni zbor ima le malo od njega; veliko malomarnih zastopnikov šteje poslanska zbornica, ali jeden najmalomarnejih je dr. Edvard Gregr. Navadno sedi doma v Pragi, kjer opravlja ob jednom posel deželnega odbornika in le semtertje pride na Dunaj, podoben pomorski ptici, ki vihar napoveduje mornarjem. Kadar se dr. Gregr pokaže v zbornici, je to gotovo znamenje, da se bliža huda ura. Dr. Gregr si doma sestavi kak strupen govor, ga o primerni ali neprimerni priliki v zbornici spusti med

LISTEK

Svatopluk,

knez velikomoravske države.

Napisal Frant. Kameníček. Z dovoljenjem pisateljevim preložil S. S. (Konec.)

Da je Metod v tem prepiru zastopal pravično in češkemu narodu koristno stvar, se po mojem mnenju ne da tajiti, in da bi bil Svatoopluk svoji državi več koristil, ako bi se bil vsaj v verskih zadevah ravnal po idejah svojega prednika Rostislava in svetih Metodovih, pokazali so poznejši dogodki. A Svatoopluk je ravno v najvažnejšem trenutku cenil višje prijateljstvo bavarskih in korotanskih vojvod in jim, kjer je le mogel, ustregel. Na njih željo ni odlašal, potegniti se v Rimu za korist Nemea Vihinga, da bi postal škof nitranski. S tem je nenavadno utrdil obredno slovanskemu sovražen element, kakor pri Slovaki, tako v Panoniji. Vihing, ki je z nemškimi škofi brez dvojbe preprečil v Rimu posvečevanje družega suffragana za moravsko-panonsko nadškofijo, vedel se je, čeravno podložnik Metodov, uporno ter razglaševal, da ima tajna naročila iz

Rima, da naj svojega predstojnika ne posluša, ampak straži.

Čeravno je papež sam v lastnem pismu Metodu razkril to laž in Vihingu grozil s cerkveno kaznijo ter ga res tudi kaznoval, Svatoopluk je ostal zaslepljen in po Metodovi smrti poklical Vihinga za svojega prvega zaupnega svetovalca. Naslednik Metodu se ni imenoval in najboljši učenci bivšega nadškofa morali so zapustiti domovino ter se podati na Bolgarsko. Boj med obredom latinskim in slovanskim je končal s padom zadnjega — s krivdo Svatooplukovo, kateri ni uvidel, da tako gine moč lastne države.

Narodu češkemu so ostale sicer dobrote vere Kristusove, a ne v ti obliki, kakor sta cerkev razširjala sveta brata solunska. Takrat je tako postopanje Svatooplukovo bilo tem bolj napačno, ker je Rim nerad videl, da se je vpliv nemštva razširil tako daleč na izhod. V tem obstoji največja hiba močnega in bogatega vladarja moravskega, ki je drugače občudovanja vredna prikazen v zgodovini naše domovine, katero je učinil sredino mogočne slovanske države. Rostislav in Svatoopluk spadata po svoji znamenitosti v zgodovino in Morava nima v svoji zgodovini nobene slavnije dobe, zakaj takrat je bila jez proti stremljenju nemškemu. Mo-

gočno stolno mesto Svatooplukovo, slavni Velehrad, slikajo tačasni analisti kot nepremagljivo trdnjavo, ob katere zidovih se je razbilo mnogo sovražnih glav. Imena „Velehrad“ sicer nemški letopisci te dobe ne navajajo, kar pa ni zadostilen dokaz za trditev, da ga sploh ni bilo. Neresnično je pa mnenje o najstarejših cerkvah v Olomucu in Brnu, katero se opira le na fragmente, podtaknjene Monseu; a gotovo so bile že v Svatooplukovih časih v Moravi krščanske cerkve.

V moravski zgodovini je sploh v času Mojmirovcev mnogo negotovega. Najvažnejše v tem oziru je pač vprašanje o razmeri države Svatoplukove k nemški. Nemški letopisci, posebno menih Fuldski, zabeležuje pri vsaki priložnosti, kako je Svatoopluk obljuboval cesarjem pokorščino, čeravno je bil prej v bojih zmagal. Take vesti so nenaravne in razlagati se dajo zlasti tako, da so letopisci nemški pisali o Svatoopluku raji to, kar so si želeli, nego kar se je v resnici zgodilo.

Nekateri izmed njih se pa tudi niso pomišljali, v tem oziru povedati resnice. Da si je Svatoopluk želel, živeti s cesarji v miru, je gotovo, ravno tako lahko pripustimo, da je pošiljal na nemški dvor darove, — da bi se pa bil po svojih zmagah kdaj celó podvrgel nemški oblasti ali plačeval pravilni

svet, potem pa se brzo zopet odpelje nazaj v Prago, da počiva na svojih lavorikah.

Tudi včeraj je poskušal nekaj enacega, in skoraj bi rekli, da je bil včerajšnji govor eden najstrupenejših, kar jih je kedaj imel; ali lavorik mu ni rodil, pač pa sramoto, katero bi dolgo pomnil, ako bi ne bil tako kratkega spomina. Nekdaj je trdil, da češko državno pravo ni vredno pipe tobaka, ali zdaj je najstrastnejši zagovornik češkega državnega prava in pri branitvi njegovi pozabi na vse, na splošno dostojnost in celo na svojo čast.

Ko so včeraj med Windisch-Grätzovim govorom Mladočehi hudo ropotali, zaklical jim je napeti levičarski poslanec Poljak: „Ven ž njimi!“ Te besede dale so Gregru priliko, pritoževati se, da jih hočejo spraviti iz zbornice, kar bi si šteli v veliko srečo; ali pride čas, ko jih ne bode treba ven metati, ker jih bode narod sam poklical domu, da ne bode videti nobenega češkega poslanca več v tej zbornici. Potem se je spominjal prejšnjega ministerstva ter obžaloval, da nimajo Mladočehi nobenih zaslug za njegov odstop; skozi 24 let je gospodoval grof Taaffe z vsemi sredstvi sile, zvižahnosti in krivice; ko je pa hotel narediti nekaj dobrega, pravičnega, liberalnega, moral je pasti; vrgel ga je njegov najboljši prijatelj grof Hohenwart z izgovorom, da bi njegova volilna reforma škodovala posestniškim krogom; toda škodovala bi bila le liberalcem.

Govornik se ne čudi, da so se koaliciji pridružili Poljaci, ker so se bali zgubiti veliko poslanskih mandatov Rusinom in demokratom na korist; tudi vedó porabiti vsaktero okolnost, katera jim obeta kaj dobička. Domači časniki sami so jim oponašali pregovor: Zdravo ale nie honorowo. To je morda politično, ali uravno ni.

Potem je obiral na grd način češke velike posestnike, katerim je odrekal narodni čut in narodni ponos, rekši, da so le pokorni sluge dunajske dvorne palače, ki se obračajo po vetru, ki prihaja od ondot. Po izreku Gregrijevim je toraj koalicija sad bizantinskega servilizma in brezobzirne sebičnosti.

Ko je bil oklestil razne stranke, se je spravil nad posamezne ministre ter je najprej prijel Plenerja, zatem Mačejškega in naposled ministerskega predsednika kneza Windisch-Grätza, kateremu je oponašal, da ne pripada k češki narodnosti, ampak da je potomec tistih klativitezov, ki so po milosti jezuitov po uničenju pravega češkega plemstva obogateli s posestvi, ki so bila ubitim češkim plemenitašem ugrabljena. To novo plemstvo se noče prištevati ne k češkemu, ne k nemškemu, ampak le k avstrijskemu plemstvu; to je na novo iznajdena narodnost, o kateri bi on v etnografičnih knjigah spisal posebno poglavje z napisom: Narodni hermafroditi, ali narodni cvitarji. Konečno se je spravil še nad češkega cesarskega namestnika grofa Thuna, kateremu je očital, da njegovo ravnanje najglobokeje žali uravni čut vsakega poštenega človeka!

Predsednik baron Chlumecky poklical ga je zaradi tega napada na grofa Thuna k redu, kar je pripravilo Mladočeha, da so še živahneje odobraval besede Gregrijeve.

davek, to se z gotovostjo ne da dokazati in se pri njegovem značaju tudi ne vjema z resnico. Svato-plukova država je bila, izvzemši menda Panonijo, katero je dobil kot fevd, samostalna in on je bil mogočen dovolj, da si je samostalnost ohranil. Cesar Konstantin Porphyrogenetes pravi, da je bil „groza sosednim narodom“, torej gotovo tudi nemškemu cesarjem, s katerimi je živel zdaj v prijateljstvu, zdaj zopet sovražno navalil na nje, kakor je ugajalo njegovim nameram in so mu li nemški vladarji dali mir. Pravega prijateljstva ni umel, a vedno je bil strahovit sosed.

K izvedenju svojih namer rabil je pota, katera so peljala do cilja, ne da bi se kedaj brigal za njih etično vrednost. Vendar pa ni res, kar piše menih Fuldski, da bi bil pred smrtjo svetoval svojim sinovom, naj sovražijo mir in živijo med seboj v sovraštvu. Ravno nasprotno jim je priporočal složnost.

V leto 1894 pade tisočletnica smrti Svato-plukove. Te površne črtice naj bi nas ne spominjale samo na slavo in moč tedanje Morave kakor v političnem tako v verskem oziru, ampak nas opozarjale tudi na hibe in kreposti najmočnejšega vladarja moravskega, kateri je sicer dobro poznal silo jedi-nosti in sloge, a premalo cenil značaj narodni.

Kakor sta prej že Březnowski in Vašaty govorila o češkem kralju, ki naj večkrat prihaja v Prago, tako se je tudi Gregr poprijel te stvari in tirjal, da naj se da cesar kronati za češkega kralja, kakor je obljubil v svojem reskriptu l. 1872. Vlada hoče žugati Mladočehom, pa jih ne bode užugala, toliko poguma kakor vlada imamo tudi mi, in se zaradi tega njenega žuganja ne bojimo! Kaj se zoper narod češki ni že poskušalo; samo vislice še preostajajo, pa tudi te bi z radostjo rabili, ako ne bi bile že zastarane reč. (Sokol: Tudi to ne bi nič pomagalo!) Tako preganjanje pa jači narod, ki se enkrat kakor fenike povzdigne iz zatiranja in preganjanja. Ali spomin na te žalostne čase bode odmeval po njegovi duši in gotovo ne bode vzbujal ljubezni do te države. Priporočal je novo državno osnovo na federalistični podlagi in sklepal zagotavlja, da ti vladí tudi vinarja ne dovoli.

Kdo bi bil mislil, da bode dr. Gregr-u, ki je s takim pogumom govoril o vislicah, precej v hlače padlo srce, ko mu je eden poljskih poslancev pokazal zobe? Človek, kateri se tako suče kakor v ternica, katerega pri vsaki priliki opominjajo na izrek njegov o pipi tobaka, pač nima pravice, komu tako surovo očitati nedoslednost, kakor je to on storil Poljakom. Zato so bili poljski poslanci vsled njegovega napada silno razkačeni in precej za njim je vstal podpredsednik poljskega kluba, poslanec Jedrzejowicz in ga z največjo resnostjo v imenu poljskega kluba pozivljaj, da naj napad nanj prekliče.

In da bi tem bolj razumel, kaj pomenjajo besede „z največjo resnostjo“, ga poslanca Evgen Abrahamowicz in Vladimir Gniewosz pokličeta na dvoboj. Ob enem se mu je naznanjalo, da jima sledi še dvajset drugih poljskih poslancev, če ne prekliče svojega sumničenja.

Dr. Gregr se je ustrašil in je že včeraj zagotavljal poljskim poslancem, da jih ni hotel žaliti, in danes je to javno preklical tudi v zbornici. Kaj bi storil dr. Gregr, ako bi še le vislice stale pred njim, o katerih se je tako pogumno širokoustil! Ravno tako je ta vrli mož preklical obdolžitev ministra Plenerja, kateremu je očital izrek, da bode s škorpionji šibal Čehe, ako kdaj pride do oblasti. Minister Plener je zagotavljal, da tega izreka nikdar ni storil in Gregr vzel je besedo nazaj. Na tak način se češke razmere gotovo ne zboljšajo!

Danes prišel je k besedi dr. Mezník, ki je bil v prejšnjih letih poročevalec v prvih poglavjih državnega proračuna, a je sedaj stopil v opozicijo. Za njim je govoril graški poslanec Hoffmann, potem pa se je oglasil še grof Hohenwart, da zavrne včerajšnje napade poslanca Gregra.

„Še le danes,“ rekel je Hohenwart, „sem iz jutranjih listov zvedel, da je dr. Gregr včeraj tudi moje osebo in moje politično delovanje pretresal na najostudnejši in najneresničnejši način, da bi ga moral torej najostreje zavračati. (Prav res!) Ali isti g. govornik je skušal ob enem na jednako nevre-den način napadati in psovati skoraj vse imenitnejše osebe, da, cele stanove, cele narode. (Prav res!) Temu nasproti imam torej g. Gregr-u tukaj javno naznanjati, da mu po moji misli primanjkuje morda zmožnosti, na vsaki način pa vsakatero avtoritete, da bi smel izrekati tako sodbo (Pohvala in klic: Prav dobro!), da naj torej nikar ne zameri, ako mi je družba od njega napadanih veliko ljubša, kakor njegova.“ (Živahna pohvala in ploskanje.)

Potem je prišel k besedi dr. Ferjančič, ki je govoril o šolstvu na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem in spominjal na neko pesem v koroških „Freie Stimmen“, v katerih pesnik primerja Slovence strupenemu zmaju, ki ga je treba uničiti. Dalje je omenjal sodnijskih zadev in nekdanjih slovenskih stolic na ljubljanskem liceju in graškem vseučilišču, ter predlagal resolucijo, v kateri se vladi naroča, skrbeti tudi za slovenske pečate pri javnih uradih v deželah in pokrajinah slovenskih. Konečno je ostro zavračal stavek Šukljevega govora gledé teženja nekaterih Slovencev proti vzhodu ter se zlasti skliceval na „Slovenčev“ članek, češ, da je razvidno, da o tej zadevi jednako sodijo tudi konservativci.

Po dovršeni razpravi se je k dejanskemu popravku oglasil tudi Šuklje in je jednako ostro zavračal Ferjančiča, sklicujoč se na govore jugoslovenskih poslancev v državnem zboru, na izjavo dr. Tavčarja v Dubrovniku in na neki spis lista „Hrvatska“, ki Šukljeju pravi, da mu ni bilo treba govoriti proti stranki, ki teži proti vzhodu, ker slovenski voditelji

javno zagotavljajo, da vidijo v hrvatskem državnem pravu jedino rešitev pred vzhodno kulturo.

Za slovenske poslance bilo je jako žalostno, priča biti medsebojnemu prepiru dveh slovenskih poslancev, kar gotovo ne povzdiguje veljave slovenske delegacije.

Ker je bila za Ferjančičem zaključena razprava, prišel je kot glavni govornik na vrsto le še moravski poslanec dr. Začek, za njim pa je imel konečno besedo grof Palffy. Pri glasovanju obveljal je dispozijski zaklad z ogromno večino glasov.

Na vrsto je prišlo potem ministerstvo notranjih zadev, pri katerem je oglašena cela vrsta govornikov. Kot nasprotniki so vpisani: Gessmann, Formanek, Spinčić, Pernerstorfer, Dvořák, Kronawetter, Šamanek, Sokol, Březnowski, Kovnic in Kaisl. Zagovorniki so: Rogl, Pfeifer, Krauss, Suess, Byk, Roser, Kozłowski, Hoffmann, Kaiser, Salvadori, Rutovski.

Danes so dotlej, ko to pišem, govorili Gessmann, Rogl, Formanek, Pfeifer in Dvořák. Pfeifer je govoril o političnih uradnikih, ki slovenskega jezika ne znajo ali ga premalo umó, je preiskoval vzroke žalostne prikazni in nasvetoval nekake pripomočke, da bi se temu v okom prišlo. Govor pošljem po stenografičnem zapisniku.

Kukavičino jajce.

(Izv. dopis.)

V poslednjem „Primorskem Listu“ je nekdo podložil nekaj, česar bi g. vrednik gotovo ne bil vsprejel, ako bi bil količkaj poznal goriške razmere in prepire. Žaliti mora vsakega izobraženega človeka, ki vé, kaj je dostojnost, ako se vedno ter vedno le bije po osebah, kakor to dela g. dopisnik, kjer more.

V onem dopisu kaže s prstom na duhovne in posvetne osebe v Gorici, o kojih pravi, da so dvomljive vrednosti in značajnosti, da jim ni mar za vero, ne za načela itd. Tecto nomine mahnil je tudi po „Slovencu“ in podobnim listom, ki zagovarjajo osebe — dvomljive vrednosti. G. dopisnika res ne razumemo več. Moralo se je ali nam zmešati v glavi ali pa njemu.

Sam priporoča katoliškemu listu skrajno ponižnost, potem hoče radikalno katoličanstvo, sam svari, naj se katoliški list ne meša v osebnosti, potem pa sam prav grdo natolcuje osebe, kojih sicer ne imenuje, ali dosti jasno zaznamuje. Sam želi miru in sprave, potem pa v vsakem dopisu (in teh je obilo, začevši od „Nove Soče“ do —) zbada in napada osebe.

V „Primorskem Listu“ skoraj še ni bilo dopisa, v kojem bi ne bil g. dopisnik žalil osebe. Nam pa do oseb ni. V članku „Politika strasti“ smo le branili napadane rodoljube slovenske, ki za narod delajo, ki so narodu potrebni, ki so tudi zaslužni. Branili smo poštenje in čast poslancev, od ljudstva izbranih, katere bo težko nadomestiti, ko odstopijo. Oseb nismo branili, in če bi je tudi bili, bi to ne bilo nekrščanski. Nedolžno napadane braniti je delo krščanske ljubezni, a braniti rodoljube, delavne in narodu potrebne, proti hudobnežem, je narodna dolžnost.

Sicer pa lepo prosimo g. dopisnika, naj nam pové, kje so na Goriškem one osebe odkritosrčne odločnosti, moške značajni, dosledni v svojem delovanju? Ne mahajmo po zraku in ne slepimo s takimi praznimi frazami sami sebe. Ako pa g. dopisnik pozna nečastno dejanje dr. viteza Tonklija in njegovih prijateljev, ima zdaj prav lepo priložnost, da prinese oprtiv svoj koš v Gorico in strese — pred sodiščem. Saj baš zato se vsi pošteni ljudje te pravde veselijo, ker upajo, da zvedó resnico.

Pričakujemo tedaj prav gotovo, da se gospod dopisnik oglasi za pričo pred sodiščem proti osebam dvomljive vrednosti in značajnosti. Ako se pa tega ne upa, naj tudi po listih rodoljubov ne napada. Ako pa že mora to delati, naj piše, kakor nekdanj, v liberalne liste. P. n. naročnike in prijatelje „Primorskega Lista“ pa prosimo, naj potrpijo z vredništvom. Človek že res ne vé, komu zaupati.

Govor poslanca g. prof. Franca Šukljeja

v državnem zboru dne 5. aprila.

(Dalje.)

Koalicija.

Debata danes imenuje se popolnoma po krivici budgetna debata, kajti razven jednega predgovornika

so vsi govorili le o koaliciji in deloma se dotikali volilne reforme. Jaz tudi moram v obeh vprašanjih zavzeti svoje stališče. Če to storim, se to more zgoditi le s stališča, katero je po mojem mnenju popolnoma prav označil pri debati o budgetnem provizoriju v decembru govornik slovenske skupine Hohenwartovega kluba, moj častiti tovariš gospod Klun.

Slovenski poslanci, kateri pripadamo Hohenwartovemu klubu, in kateri zastopamo, lahko rečem, večino slovenskega naroda, stojimo na stališču čakanja. Pripravljeni smo lojalno podpirati koalicijsko sistemo, ako se nam le dokaže, tudi v tej zvezi moremo primerno pospeševati interese našega naroda in ožje naše domovine. Pristaviti moram, da so nas prijazne izjave, katere smo slišali od vlade v budgetnem odseku pri nekaterih nam tako na srečo ležečih vprašanjih, nekako pomirile, da dosedanje postopanje vsaj ni naši narodnosti škodljivo. (Govornik pobija tu Pačaka in Eima.)

Jaz vidim nevarnosti, resne nevarnosti, ki preté koaliciji, vse drugje. Jaz zmatram za svojo domoljubno dolžnost, da to izrecno naglašam, dasi je, gospoda moja, moje stališče težavno in sicer zaradi tega, ker so mi predgovorniki dali malo gradiva. Če bi mogel upati, da se v celjski stvari ne bode govorilo, gotovo ne bi spregovoril o njej. Ali mej vpisanimi govorniki nahaja se tudi dr. Foregger, in mislim, da se ne motim, da bode govoril o toliko imenovani celjski zadevi. Njegov govor bode odjek onega neopravičenega mišljenja, ki se sedaj kaže v gotovih krogih na Dolenjem Štajerskem. Jako bi me veselilo, ko bi me danes tovariš Foregger s svojim govorom dobro osramotil. Ne verjamem pa, da bi to naredil.

V specialnem poročilu najdete izjavo, katero je izustil gospod učni minister v zadevi celjske gimnazije. Ta izjava je v resnici vznemirila nekatere kroge. Zmatra se to za rušenje koalicijske ideje. Reklo se je, da koalicija v prvi vrsti jamči narodno posest in s tako, recimo koncesijo Slovincem, bi se predručila narodna posest. Dovolite mi odkritosrčno besedo. Odkritosrčno rečem, nikjer ne najdem zajamčene in pismeno utrjene formule o narodni posesti. Zame je merodajna le programska izjava, s katero je gospod ministerski predsednik v seji dne 23. novembra lanskega leta predstavil visoki zbornici ministerstvo. Kaj čitate tukaj o tem? Nič drugega, kakor nasleduje: „Dokler se ne izvede volilna reforma, misli vlada, da naj bi mirovala vsa politična vprašanja.“ In, gospoda moja, treba je že res imeti veliko razlagalno spretnost in pretekanost, kdor v stvarno popolnoma utemeljenem razširjenju slovenskega pouka na jedni sami srednji šoli že vidi veliko politično vprašanje. (Prav dobro!)

In ko bi bil pojem o narodni posesti tudi opravičen, vendar jaz imam o tem vse drugačne misli. Ko bi šlo zares za ohranjenje narodne posesti, za varstvo narodnosti v njenih sedanjih mejah, bi bili Slovenci prvi, ki bi zahtevali to varstvo za se in v svoj prid. Slovenec ni agresiven element, to že ne zaradi mehkejšlovenske narave. Mi smo vedno se sami branili. Vzlic izvratnosti v svoji obrambi vidimo, da se naše ozemlje, ki je zabito mej teritorija dveh velikih narodov, dan za dnevom krši in drobi. Za narodno posest bi se torej le mi mogli potegovati. Toda, gospoda moja, življenje narodov je vedno v teku; tu ga ni miru, temveč vse se vedno giblje. Kako hočete v to gibanje vsiliti stalno, nepremakljivo obliko? Jaz mislim, da s tem pridete v nasprotje z najvažnejšimi zakoni, po katerih se ravna življenje narodov in tem zakonom nasproti se take nepremakljive oblike ne bodo mogle upirati in tudi ne bodo ničesa pomagale.

Recimo, da celjska gimnazija zares spada v narodno posest, katero ima varovati koalicija.

Le stvar mirno pogledjmo, zakaj pa prav za gre? Na celjski gimnaziji je, da prav ob kratkem spregovorim o stvari, 63 odstotkov slovenskih učencev. Poleg teh 63 odstotkov, kar znaša 210, je pa še pripravljalni razred, ki nima nič manj, kakor 59 učencev slovenske narodnosti. Slovenski stariši morajo torej namesto osmih najmanj deset let otroke pošiljati v gimnazijo. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. aprila.

Zmaga protestantovstva. V Debrečinu je te dni bil občni zbor kalvinskega okoliša onostran Tise. Superintendent Aron Kiss se je v prisrčnih besedah spominjal Kossuthove smrti in pokojnikovih zaslug, potem pa prešel na liberalne vladne cerkvene reforme, katere je označil za nekaj vspeh protestantstva, ki bodo pripeljale do popolne zmage. Sedaj vemo, kje je iskati povoda cerkvenim reformam ogerske vlade. Dosedaj se je navadno govorilo, da so jih provzročile pretiranosti katoliške duhovščine in njena gospodstvoželjnost, ta superintendent je pa povedal, da je vse to le vspeh protestantizma. Protestantje, v prvi vrsti seveda kalvinci, so tako dolgo rovali, da so vlado pripravili za ta osodepolen korak. Mislimo pa, da se protestantje prezgodaj veselo zmage.

Posledica Kossuthovega slavlja. Vrhovni dvorni maršal grof Anton Ozeesen se je nekda odpovedal predsedništvu akademije znanosti, ker je akademija bila razobesila črno zastavo ob smrti Kossuthovi in bila zastopana pri Kossuthovem pogrebu, če tudi pokojnik ni bil član akademije. Grof Szeesen je pa tudi član ravnateljskega sveta akademije, in se je seveda odpovedal tudi tej časti. Odpové se pa najbrž tudi predsedništvu ogerskega zgodovinskega društva in članstvu Kisfaludi-družbi, ki sta tudi bili zastopani pri Kossuthovem pogrebu. Seveda se nekaterniki močno prizadevajo, da bi Szeesena prepovorili, da ostane na svojih častnih mestih. Najbrž se pa grof za vsa prigovarjanja ne ne bode zmenil, ker dogodki ob Kossuthovi smrti so bili popolnoma neumestni in razžaljivi za vladarsko rodbino.

Na novo srbsko ministerstvo ruski listi grozno zabavljajo in dolžé kralja Milana, da je je sam sestavljal. Vsi ruski listi pa vendar zatrjujejo, da se Rusija ne misli mešati v srbske zadeve. Naglašajo samo to, da bode Rusija vse storila, kar bode moč, da v Srbiji ne pride do državljanske vojske, ker bi to utegnila porabiti Avstrija, da zasede Srbijo. Vidno je, da se v Rusiji zares boje, da ne bi se Avstrija dalje razširila po Balkanu. Avstrija bi seveda naredila konec ruskemu vplivu v teh krajih, ki že sedaj ni velik. Nekateri balkanski narodi že bolj simpatizujejo z Avstrijo nego z Rusijo, kakor Bolgari. Spremembe v Srbiji so pa kolikor toliko oslabile prejšnje prijateljske razmere z Rusijo. Posebno Rusom ne ugaja, da prihajajo napredujaki na površje, ki so precej prijazni Avstriji.

Bolgarske šole v Makedoniji. Vprašanje o bolgarskih šolah v Makedoniji se kmalu vredi. Te dni je o tej stvari imel daljši pogovor bolgarski eksarh z velikim vezirjem. V Kišovu se je te dni že odprla bolgarska šola s pravico javnosti. Ker je vprašanje o bolgarskih šolah v Makedoniji bilo precej poostrišlo razmere mej Turčijo in Bolgarijo in je posebno v Bolgariji bila velika nevolja proti Turčiji, je sultan odlikoval bolgarskega diplomatičnega zastopnika v Carigradu, Dimitrova, z medžidije redom II. vrste. Upati je, da se vse nasprotje ugodno poravna. Sploh je pa tukaj le Rusija intrigovala. Ko je pa se jelo govoriti, da Bolgari pristopijo katoliški cerkvi, ko se bodo njih cerkvi delale prevelike ovire, je Rusija hitro premenila svoje postopanje.

Flourens je bil razkril nekatere diplomatične tajnosti izza Ferry-jerega ministerstva. Gotovo ni ta francoski državnik mislil, da bode s tem vzbudil toliko hrupa in zlasti ni mislil, da se bo njegov postopek z vso odločnostjo obsojal tudi v Rusiji. Znano je namreč, da je Flourens tisti francoski politik, ki se je najbolj trudil za zvezo z Rusijo. Pri drugačnih političnih razmerah bi pač ruski listi še za vse te ne bili zmenili. Sedaj ko se je pa Rusija približala Nemčiji in jej na francoskem prijateljstvu ni več leželo, pa lahko ruski listi mahajo po Franciji. Najbolj se odlikuje seveda strogo konservativni „Grazdanin“, ki našteva Franciji vse grehe, da se v njej z govori zasmehujejo nauki cerkve, očitno propovedujejo dinamično atentati, da se izdajajo državne tajnosti. Zato pa misli, da se s Francijo nobena zveza skleniti ne more, ker ni nobenega jamstva, da bi njene določbe mogle tajne ostati. Rusija se je le toliko mogla zblížati s Francijo, v kolikor ni treba pisane pogodbe. Vsled trodržavne zveze je imela Rusija s Francijo neke skupne koristi in zaradi tega sta se te dve državi bili nekoliko zblížali. Jednako, če tudi ne tako odločno, pišejo tudi drugi listi.

Anglija. Ker so razmere mej vlado in Irci precej napete, misli vlada razpustiti v kratkem parlament. Brez Ircav tako nima večine. Nove volitve se bodo vršile v znamenju socijalne reforme. Vlada se menda nadeja v delavski stranki najti nadomestila za Iree.

Brazilijska. Še bode imela brazilijska vlada težave z vstaši. Kesala se bode morda še, da ni pustila ustaškim častnikom odriniti v Evropo in je zahtevala od Portugalcev, da jih izročé, ko so bežali na njih ladije. Izročili jih niso. Portugalske ladije so se motale ob brazilijskem brodovju in konec je bil vsemu temu, da so admiral da Gamo in tovariši ubežali s portugalskih ladij na brazilijska tla in se pridružili drugim vstašem. Portugalci so jim najbrž dali priložnost, da so ubežali. Vstaja se torej sedaj ponovi, in noben ne vé, kdaj bodo boji končani. Vstaška vojna sila ni dosti manjša od

vladne, le ladij sedaj nimajo vstajniki dosti več na razpolago. Bojevanje se bode zatorej bolj na suhem vršilo.

Cerkveni letopis.

Misijon. — Zahvala.

V času od 31. marcija do 8. aprila t. l. vodili so trije gospodje lazaristi pri nas sv. misijon. No, kdor je tak sveti čas že doživel in obhajal, vé koliki blagor je sveti misijon za vsaki kraj. O času take milosti je ljudstvo za božjo besedo še bolj dovzetno: krščanska zavest se krepi, krivim naukom se pa izpodkopavajo tla. Očetje misijonarji izrazili so se očitno pohvalno o tukajšnjem prebivalstvu, ker se je med tem svetim časom lepo obnašalo in pridno k božjim službam dohajalo. Spodbujali so pa še posebno mladino, naj ne pozabi, kar je obetala o tem svetem času, da spolnuje vedno božje zapovedi, ter da zavoljo Boga pokori se voljno tudi svojim višjim, ker le dober kristijan je tudi zvest državljan, ki deluje do zadnjega v svojo in bližnjega časno in večno srečo.

Šestero sosednih duhovnih gospodov je pomagalo deliti sv. zakramente; od zgodnjega jutra do pozno v noč trlo se je ljudstva v cerkvi.

Vse to preskrbeli so nam naš prečastiti g. župnik ki so se vsled nekaterih neugodnih razmer zato veliko trudili in dosti žrtvovali.

Podpisani stori le prijetno dolžnost, ako se v imenu cele občine gosp. misijonarjem, sosednim g. duhovnikom in še posebej domačemu g. župniku za toliko skrbi in truda prisrčno zahvali: Vrní Vam Bog, blagi gospodje!

Bog daj vsejani božji besedi zaželeni obili sad!

V Ambrusu, dné 10. aprila 1894.

Frano Škufca,
župan.

Misijon.

Vransko, 10. aprila 1894.

Na Belo nedeljo pričel se je bil tukaj sv. misijon. Vodila sta ga prečastita gospoda oo. iz Ljubljane. Trikrat na dan bile so pridige, katere so zvesto poslušali domačini in tudi iz sosednih krajev. Naša lepa cerkev je jako prostorna, a skoro bi bila še premajhna. V srce segajoče podučevanje za vsaki stan posebej privabilo je trikrat na dan vse verne, tako, da je bila cerkev do zadnje stopinje polna. Gospod župnik Zdolšek iz Št. Jurija, oo. frančiškani iz Nazerja in še nekateri drugi gospodje so pomagali spovedovati. Sklep sv. misijona bil je ob deseti uri v pondeljek. Hvala veleč. g. duhovnemu svetovalcu župniku — Antonu Balonu in vsem drugim gospodom, ki so nam priredili slavnostne dneve, katerih nikoli ne bomo pozabili.

Cerkvena slovesnost.

Iz Mokronoga dné 11. t. m.

Minulo nedeljo, t. j. 8. aprila, vršila se je na Žalostni Gori pri Mokronogu slovesnost, katere bo ostala gotovo še dolgo v veselem spominu vsem, ki so se je udeležili. Ta dan blagoslovili so namreč mokronoški župnik, vč. g. Janez Virant, za kapelico na Žalostni Gori 7 podob, predstavljajočih sedmere skrivnosti žalostne Matere Božje. Šele 6 let je minulo, odkar delujejo gosp. župnik tukaj za naš telesni in dušni blagor, a v tem kratkem času storili so že mnogo za lepoto hiše božje; najlepši spomenik svojega tukajšnjega delovanja postavili so si pa s tem, da so namesto prejšnjih, na mokro slikanih pa od dežja že zelo spranih podob, dali napraviti nove slike na kositar, katere je izvršil g. Bradaška v Kranju. Podobe se v obče hvalijo; reči moramo, da so se g. umetniku prav posrečile.

Radi ugodnega vremena prihitelo je k tej lepi slovesnosti od blizu in daleč toliko vernega ljudstva, da se je vse gnjetlo. Ob polu 10. uri začelo se je duhovno opravilo. Med ubranim zvočenjem in pokanjem topičev pomikal se je veličasten sprevod iz župnišča proti ličnim z mlaji in cveticami okrašenim kapelicam. Za banderi nosila sta vsako podobo posebej po dva krepka mladeniča, ob katerih strani ste svetili po dve belooblečeni deklici in za njimi so šli vč. g. župnik, spremljani od čč. gg. šentjanskega župnika, svetotrojiškega, trebelskega in domačega kaplana. Po dovršenem blagoslovu vsake podobe prebrala se je iz molitvenika »Marija sedem žalosti« dotična skrivnost Žalostne M. B. in opravila kratka mo-

litev, nato so pevci zapeli primerno pesmico. Ko je došel sprevod v cerkev, stopil je trebelški kaplan, č. g. J. Globelnik, na leco ter nas v dovršenem govoru spodbujal k češčenju žalostne Device Marije. Po pridigi bila je slovesna sveta maša, pri kateri se je pokazalo, kako lep uspeh morejo doseči pevci, ako jih vodi spretni in za cecilijansko petje vneti pevovodja, kakor je naš vrli organist g. Lozej. Še le ob polu 1 uri popoldan končala se je prelepa slovesnost, ki bo gotovo še bolj povzdignila to že itak najbolj priljubljeno božjo pot na Dolenjskem. Sklenem s prisrčno željo: Žalostna Mati Marija naj obilno povrne vsem, ki so darovali za podobe in pripomogli, da se je vse tako spodbudno in slovesno izvršilo!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. aprila.

(Škofjske konference) katere so se začelo 2. t. m., so se včeraj 11. t. m. končale. Večina prečastnih udeležencev je že zapustila Dunaj, le ožji komite je še ostal na Dunaju.

(Umrli) je č. g. Luka Jeriša, župnik v Gomilskem, braslovške dekanije na Spod. Štajerskem. Pokojnik je bil rodom Kranjec iz Smlednika. Rojen je bil 11. sept. 1826 in v mašnika posvečen 25. jul. 1850. Pogreb bo v soboto ob 9. uri. N. v. m. p.!

(Ogenj.) Iz Skocijana, dné 10. aprila: V nedeljo, t. j. 8. t. m. zadela je našo faro velika nesreča. Po soparnem dnevu zbrali so se popoldan ob 3. uri črnosivi oblaki na severni strani. Začelo je grometi in treskati ter treščilo v kozolec posestnika Dule-a na Telčih. V kratkem času bila so v plamenu vsa gospodarska poslopja petih gospodarjev. Ogenj uničil je v par urah celo vas, razun dveh hiš. Uničeno je vse; rešili so komaj živino in pa sebe. Obleka, živež, gospodarsko orodje in drugo, vse je uničeno. Gospodom, ki so kedaj službovali v Skocijanu, znana je gotovo gostoljubnost ondotnih posestnikov. Radi tega obračamo se z zaupanjem do milosrčnosti blagih dobrotnikov, da nam prihitijo v sili na pomoč. Vsak tudi najmanjši dar sprejel se bode s hvaležnostjo. Pomagano bode vsaj nekoliko v prvi sili ponesrečencem. Škoda je velika in presega svoto 10.000 goldinarjev.

(Razglašena mesta zdravilišča v Rožnovi.) Odbor rožnovskega zdravilišča nam poroča: Društvo za vzdrževanje zdravilišča „Rudolfo-Stefanium“ odda i zopet letos več brezplačnih mest s temi-le ugodnostmi: s hrano, stanovanjem, zdravniško pomočjo, zdravniškimi sredstvi, v treh šesttedenskih obrokih (I. 15. maja do 30. junija, II. 1. julija do 15. avgusta in III. 16. avgusta do 30. septembra) neimovitim bolehnim c. in kr. častnikom, c. kr. državnim in deželnim uradnikom, profesorjem in učiteljem javnih zavodov, kakor tudi katoliškim duhovnikom. Prošnje brez koleka z zdravniškim spridevalom, podajte se z naznanilom obroka najmanj tri tedne pred tem, in sicer od c. in kr. častnikov po c. in kr. poveljništvu 2. armadnega zbora na Dunaju, od članov ostalih treh stanov pa neposredno upravnemu odboru imenovanega društva. Rešitev se dostavi prošnikom teden pred začetkom dobe.

(Razkolna občina) v Zagrebu je v svoji poslednji skupščini obsodila poznate napade dr. Grujiča na patrijarha Brankoviča ter sklenila naprositi patrijarha, da prej ko prej skliče narodni cerkveni zbor, ki bi povzdignil svoj glas proti cerkvenim reformam ogerske vlade. V dobi verskega brezbrizja dobro dé čuti o tacih sklepih!

(Reške novice.) Poroča se nam: Reške novice poročajo iz zanesljivega vira, da Senj dobi tovarno za duhan. — Hrvaška vlada podpisala je pretečeni mesec pogodbo s firmo Holup v Budimpešti glede naprave in vrejenja kopališča v Cerkvenici. Do 1. maja 1895. leta mora biti napravljen hotel s 100 sobami in zgradba z ravno toliko kabinami za kopanje. — Reško anonimno društvo „Quarnero“ kani napraviti velik hotel v Lovrani, na isterski strani. — Dne 7. t. m. bil je slovesen pogreb župnika razkolnih Srbov, Iv. Šorak-a, 74letnega starčka. Hrvaške novice se ga pohvalno spominjajo. Akoravno pravoslaven — ali Srb, ni bil tak fanatik, kakor so žalibože radikalni Srbi. Bil je prej že poslanec v saboru, v prejšnjih letih tudi politični mučenik. Pokopal ga je vladika z mnogim svečenstvom. — Vlak

nemškega cesarja in njegova ladija „Christabel“ nimajo sreče na Reki. Vlak so mu nekoliko poškodovali na kolodvoru, ladija je pa zadela pri vходу ob neko malo ladijo poškodovala isto še precej in tudi sebe malo. — Ogerske novice poročajo, da bo postal reški župan Cietta ogerski magnat.

(Košutovanje.) Prijatelj, grško-katoliški duhovnik, nam piše iz Velikega Varadina: Nikdar še Mažarji bolj očitno niso pokazali svojega dinastičnega (?) čuta, kakor pretekle dni. Kaj so vse počeli z umrlim svetim turinskim samotarcem, kakor imenujejo Mažari puntarja Košuta, kateri je na milijone ljudi s svojimi bankovci spravil v največjo materijelno škodo! Košutovo slavlje imenujejo tukaj pieteto, v resnici pa ni drugega, nego gola sleparija. V našem mestu so na vsaka hišna vrata nalepili plakate: „Ako do jutri zjutraj, to je do 30. marca, ne izobesite črne zastave, se vam bodo okna pobila.“ Našega grško-katoliškega škofa, mil. gosp. Pavel-a, tiste dni ni bilo doma. Mažarski židovski list je že nekaj dni poprej poročal, da se pripravljajo demonstracije zoper njega in zoper kardinala Schlauch-a, ako ne bosta izobesila zastav. Kardinal je zahteval takoj vojaške pomoči, katero je tudi dobil. Tudi vikarij grško katoliškega škofa je šel na policijo pomoči prosit za varstvo škofjske palače. Toda ni je dobil. Šel je k velikemu županu, kateri mu je pa rekel, ako ne izobesi črne zastave, ne more prevzeti nikake odgovornosti. — Tako se je zgodilo, da je bila tudi rezidenca našega škofa par dni josramotena s črno zastavo. Škof nam je brzojavno sporočil, naj zastavo odstranimo. To se je takoj zgodilo. Ker smo se pa bali sovražnih napadov, zapustili smo duhovniki, stanujoči v njegovem dvoreu, za nekaj dni mesto, dokler se duhovi ne bodo pomirili. — Kaj naj pristavimo temu? Gotovo smo prepričani, da taka razdivjanost ne more ostati brez kazni. Pride dan vračila, brez dvojbe pride!

(Iz mestnega sveta ljubljanskega.) V včerajšnji seji mestnega sveta je bila razprava o Predovičevi ponudbi glede prostora za prašičji sejem in o ljubljanske mesarske in gostilničarske zadruge prošnji, da bodi sejem na zato kupljenem prostoru pred klavnicco. Predovičeva ponudba, po kateri za nizko ceno mestu prepušča prostor pred svojo hišo za sejem, se je odklonila, ker se mesto ne more zavzati za vse bodoče čase. Prošnja zadruge mesarjev in gostilničarjev se je izročila magistratu v uračevanje. Odboril se je zaključek mestne hranilnice za minolo leto. Hranilnica je imela nekaj nad 8 milijonov prometa in nekaj nad 7000 čistega dobička. Jožefa Regalija ponudba glede prodaje neke hiše se je vrnila nerešena, ker jo je ponudnik nazaj zahteval. O Antona Kocmurja ponudbi glede nakupa hiše št. 16 v Poljskih ulicah se je sklenilo, da se mu hiša prodá, ali mora poprej izročiti načrt, kako misli prezidavati. — Prošnja nemškega gledališkega društva za podporo se je odstavila z dnevnega reda. — Štirim policistom se je dovolilo 40 gld. za zasledovanje psov, katerih gospodarji so se hoteli odtegniti plačevanju pasje takse. — Nadalje se je odobrilo parcelovanje Ant. Dečmana sveta na Poljanah, kjer se bodo zdaj zidale hiše. Sklenilo se je, da se naj na tem prostoru zidajo najmanj dvonadstropne vkupe se držeče hiše. Izjemoma se smejo zidati jednonadstropne hiše, pa morajo biti tako visoke, kot dvonadstropne. — Odklonila se je O. Treotova ponudba o nakupu stavbinskih parcel ob novi Tržaški cesti in rešila se je po prošilčevi želji prošnja g. dr. V. Gregoriča o natečajni določitvi pogojev za zazidovanje nekdanj Jalenovega posestva na Resljevi cesti. S tem se je seja zaključila.

(Nenavadno priznanje misijonom.) C. kr. državno nadpravduštvu na Dunaju je v svojem dopisu z dné 4. t. m. jako laskavo zahvalilo čast. o. E. Fišerja, jezuita, ker je imel v c. kr. kaznilnici garstenski misijon in priznavalo je h krati izredno uspešnost misijonov. To sicer misijonom nič ne koristi in nič ne škoduje, toda človeku vendar dobro goči, če sliši, da so še kje pametni, trezni ljudje na svetu.

(Iz Prage) dne 7. aprila. Kakor vsako leto, se je vršila i letos konjska dirka na cesarskem travniku, samo s tem razločkom, da sta se zgodili letos dve nesreči. Prvi dan sta pridirjala dva konja med ljudi, in jih nekaj ranila, drugi dan sta se pa dva splašila. Gledalci so mogli opazovati trpinčenje živali, in trpinčenje — ljudi. — Brata Langa sta imela

denarni zavod še z jednim tovarišem. Najbrž jim ni zavod toliko nesel, kakor bi si bila želela, in zato sta jo popihala, pobravši s seboj, kar se je dalo. Na poštna ptica je razpisana cena 500 gld. — Kakor se množijo goljufije in sleparije, množijo se dan za dnevom i dinamični napadi. V Nachedu je daroval tovarnar Isak Mauthner povodom svoje sedemdesetletnice 15.000 gld. delavski blagajni, v zahvalo za to so pa vrgli bombo v njegovo hišo, katera k sreči nobenega človeka ni ranila. Tudi v Jabloncu se je razpočila jedna bomba. — Dohodki osrednje šolske matice se krčijo. V tem četrtletju je prišlo 35.279 gld. 76 kr., izdalo se je 51.088 gld. 45 kr., toraj primankljej 15.808 gld. 69 kr. To brezbriznost so provzročili nekoliko nauki socialne internacionale, kateri ni narodnost nič. Ni čuda, da se pogubni nauki tako hitro širijo posebno v nemških krajih, kjer se nahaja na stotine čeških delavcev. Z ozirom na take kraje prosi matični odbor za izdatno pomoč. — Vojska je napovedana, toda ne med Francijo in Nemčijo, ampak v imenu Mladočehov jo je napovedal dr. Engel v Kolinu stranki katoliško konservativni, rekoč da morajo politična društva in posamezniki paziti na vsaki korak klerikalizma in vse uničiti, karkoli bi dosegel. Glasila mladočeske stranke bodo vse gibanje podpirala. Tedaj vojska, kakor je svet še videl ni. — Dr. Schmeýkal je mrtev, a njegovo ime v britkem spominu ostane vsem onim, ki so živeli blizu „zaprtga ozemlja“. Schmeýkal je bil mož izrednih lastnosti, kakor bi jih želeli mnogemu sedanjemu „vodniku“ češkega naroda. Pokojnik je že dalje časa bolehal, 3. in 4. je bil še v nemški kazini, 5. zjutraj ga je napadla naduha in vsa zdravniška pomoč je bila zastonj, umrl je star 68 let. — Včeraj je umrl g. Vincenc Thoř, najstarejši član vredništva „Politike“. Konservativno časopisje je v njem izgubilo delavnega in nadarjenega sotrudnika.

(Umrli) je v Konjicah dné 9. t. m. trgovec Fr. Koller v 52. letu svoje starosti. Rajnega so v obče spoštovali. Počivaj v miru!

(Tržaška zavarovalnica „Assicurazioni generali“) kupila je v Pragi celo skupino hiš za 430.000 gld. ter bode zgradila za svoto nad jeden milijon goldinarjev na voglu Vaelavskega trga in Henrikove ulice v spomin svojega 60letnega poslovanja v češkem kraljestvu velikansko palačo za prostore v prvi vrsti generalnega zastopništva. Odkod denar? Na njo naj si vzdajo ploščo z napisom: „Dobrote delimo, ne zastonj, kakor kaže ta hiša.“ Ni čuda, če se samo krog 30 odstotkov iz zavarovalnin uporablja za škode in 70 odstotkov roma v blagor delničarjem in agentom!

(Na peteline.) Planina 10. apr. Sinoči se je z brzovlakom pripeljal svetli knez Hugo Windisch-Graetz na lov divjih petelinov. Šel je danes na vse zgodaj s puško v gozd „Ravnik“ in na „Rujavem griču“ ustrelil junaškega petelina, izredno velik eksemplar. Knez ostane tu najbrže do konca tega meseca, baveč se s tem, za vsakega lovca najprijetnejšim in najzanimivejšim lovom — na peteline.

(Stari denarji.) V Hajdinah pri Ptujju je našel neki kmet lonc z nekako 150 drobnimi srebrnimi holandskimi denarji iz l. 1730 do 1760. Nekaj so jih kupili za Joanej.

(Hrvaška zadruga v Sofiji) se je osnovala v kljub temu, da biva ondí samo kacic 56 Hrvatov in Slovencev, med katerimi so večinoma mali obrtniki in samo štirje uradniki. Ustanovila se je v gmotni prospeh teh obrtnikov, v povzdigo hrvaškega narodnega mišljenja, pa proti nemško-ogerskemu „Hilfsverein“. Hoče torej družiti Hrvate in Slovence v Sofiji, pomagati jim v zdravih dneh, in v boleznih jih podpirati. Živela!

(Za pogorelce v Zajčjem Vrhju stopiške fare) je daroval č. g. mestni kapelan Jan. Oblak 2 gld. — Včeraj izkazani dar duhovnika v Ljubljani znaša 30 gld. — ne 3 gld., kakor se je po pomoti poročalo.

(Ogenj.) Z Iga dne 12. aprila: Danes zjutraj okoli 7. ure nastal je ogenj v vasi Kremencu, kateri se je v kratkem času razširil po vasi. — Neutrudnemu delovanju iških gasilcev zahvaliti se je, da ni cela vas pogorela.

(Smrt samosvojca na tujem.) V Gorici je umrl te dni umirovljeni profesor g. J. Zaccourck v dobi 78 let. Pred nekaj leti se je preselil tja s Češkega, kupil malo hišico, v kateri je sameat živel, pustil ni nikoga k sebi in se je vedno zapiral. Neka starka mu je donášala potrebno hrano, in le časih je hodil na sprehod. Obleko je imel vso oguljeno.

Nekega dne, ko mu starka prinese hrane, najde zaklenjene duri, pokliče torej ljudi in odpro duri. Starega posebneža našli so v postelji mrtvega. V sobi bilo je polno nesnage. Pohištva skoro ni imel nobenega, denarja so našli v gotovini 200 gld., dalje hranilniško kujižico k r a n j s k e hranilnice na svoto — 27.000 gld. Ker pokojnikovi sestri, dosepevši z Češke v Gorico, trdite, da je Zaconrek imel v suknjinem žepu oporoko, bodo izkopali truplo.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 1. do 7. dne aprila je bilo v Ljubljani 19 rojenih in 25 jih je v tem času umrlo. Umrli je 1 za škarkarico, 1 za davico, 3 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 1 vsled mrtvouda, 2 za starostno oslabeleostjo, 16 za različnimi boleznimi. Med umrlimi je 7 tujcev in 11 iz zavodov. Zbolelo jih je 5 za škarkarico, 1 za legarjem in 1 za davico.

(Konj je ubil) dne 5. t. m. v Št. Ilju pri Velenju posestnika Fr. Sredenska, ko je hotel pri oranju popraviti vaje.

(Prememba političnih uradnikov na Štajerskem.) Okrajni glavar v Ljutomeru g. grof Henrik Atems se prestavi v Lipnico, okrajni komisar g. Ernest pl. Lehman pride iz Celja v Maribor in konceptni praktikant g. Emil Schafenrath pride od namestništva k okr. glavarstvu v Celje.

(Vojaške vaje na Kranjskem) vršile se bodo letos v obvodji 3. armadnega kora (Gradec) v drugi polovici meseca avgusta in se završe dne 7. septembra, ter bodo trajale torej samo 16 dni. Vaje bodo v pehotni armadni diviziji, eventualno v kavalerijski brigadi. — V to zvrho vršilo se bode v 3. armadnem kornu veliko potovanje generalnega štaba, in sta radi kvartirskega regulovanja za to potovanje, katerega se udeležijo 4 generali, 37 štabnih in višjih častnikov, 4 intendantni uradniki s 151 možmi in 138 konji, določena nadporočnika Leo Greiner in Jos. grof Ledochovský, ki bosta še ta mesec učinila vse potrebno za to potovanje. Prične se pa potovanje iz Postojne do Razdrtega, Sežane, Komna, Tržiča, Gradišča, Gorice, Pulja, nazaj pa preko Gorice, Tolmina, Boveca, Trebiža, Rožeka do Celovca, in sicer od 20. maja do 10. junija.

(Učiteljska služba) je razpisana v Podkrajju postojinskega okraja do 25. t. m.

(O smrti Kočevca Manceta) iz Delnic, o katerem smo poročali minole dni, poroča se nam z Dunaja, da je pokazala bakteriološka preiskava s popolno gotovostjo — ostrupljenje. Delavec, ki je zastupil Manceta s salmijakom, imenuje se Jurij Duda; sedaj je v zaporu.

(Hrvatarij.) Iz Podgraje v Istri: Te dni so pričeli delavci-drvarji iz hrvaških, slavonskih in bosanskih šum. Z zaslužkom se letos pohvalijo, ker so prinesli saboj po 100—200 gld. — Vreme imamo krasno, le v ponedeljek smo imeli malo dežja.

(C. kr. poštnohranilnični urad) na Dunaji razpošilja uradno okrožnico št. 4 z računom za mesec marcij. V imenovanem mesecu se je v hranilnico vložilo 958.316 krat v skupnem znesku za 113.841.206 goldinarjev, od tega pride na Štajarsko 45.677 vlog za 4.141.502 gld., na Koroško 14.243 vlog za 1.320.959 gld., na Kranjsko 10.876 vlog za 1.083.954 goldinarjev. Primorje 17.125 vlog za 2.104.465 gld., Dalmacijo 5.323 vlog za 492.251 gld. V istem mesecu se je po državi vrnilo 151.346 krat skupaj za 113.374.576 gld., od tega na Štajarskem 1.877.104 gld., na Koroškem 329.913 gld., na Kranjskem 389.023 gld., v Primorju 1.681.517 gld., v Dalmaciji 70.370 gld. Od 12. jan. 1883, ko je hranilnica začela poslovati, pa do konca marcija letošnjega se je vložilo 64.324.153 krat skupaj 7.591.229.469 gld. 59 kr., a vrnilo 17.921.431 krat v skupnem znesku za 7.175.783.112 gld. 67 kr., tako je v blagajnici preostalo čistih 80.602.825 gld. 96 kr. V prometu se nahaja 998.880 knjig-vložnic, 24.111 čekovnic in 10.671 rentovnic v vrednosti 18.119.290 gld. Na račun vložnikov je urad kupil in adresatom odposlal vrednostnih papirjev za 23.032.835 gld. Novo pošto z nabiralnico ustanovili so v Dolah ob Zili na Koroškem. V neuradnem delu okrožnice nahajajo se podatki o poštnej hranilnici na Ogerskem, Francoskem, Taljanskem, Nizozemskem, Švedskem.

(Rožica.) Povejte mi, za kaj naj izšolam svojega sinčka? — Ali je priden in nadarjen? — O seveda; v vseh obzirih jako mnogo obeta. — Če je pa tako, da jako mnogo obeta, potem je najbolje, da ga vzgojite za — poslanca.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 1. do 31. marca t. l. naklonili: Družbin pod predsednik g. Luka Sretce in g. Alojzija Koblarjeva iz Litije vsak po jeden letnik „Osvetja iz vrtov svetega Frančiška“; g. Helena Lenassijska iz Postojne pismenih znamk; slavno vredništvo „Slov. Naroda“ šestnajsto zbirko prvih kron, nabranih od 1. do 28. februarja t. l. v skupnem znesku 338 kron 89 vinarjev; slava moška podružnica v Kranju 45 kron, in sicer 39 kron noveletne odkupnine kranjskih narodnjakinj in narodnjakov, 6 kron pa nabranih v družbah; slava kmetska po-ojilnica ljubljanske okolice 20 gld.; neimenovana gospa iz Ribnice 30 kron, in sicer so 22 kron darovale č. ribniške gospe, 8 kron pa vesela družba; č. rodbina F. Omerca v Kranju mesto venca na krsto veliki dobrotnici naše družbe, prvomestnici gospej Mariji Murnikovi 10 gld.; sl. posojilnica v Gornjem gradu 5 gld.; hišna družba „Omizje“ v Mozirju 5 gld., nabranih kot kazni za rabljene tujke v slovenščini; gg. Anton Bajer in V. Jenko, člana ravnateljstva kmetske posojilnice za ljubljansko okolico po 5 gld.; prvomestnica kranjske ženske podružnice, g. Leopoldina Šavnikova, 4 gld.; g. dr. Bezjak v mariborski čitalnici nabranih 2 gld. 70 kr. in gg. La. voslav Kunst, Alojzij Cimperman in Julij Zigon na Polzeli pri Celju za piruhe 2 gld. 50 kr. Iskreno se zahvaljujemo vsem darovateljem izrekamo sedaj, ko pomlad vzbuja povsod novih upov, tudi mi nado, da se nas bo požrivovalno slovensko občinstvo vedno bolj pogosto spominjalo, kakor so tudi potrebe pri obsejnim šolstvu od dne do dne večje. Hvaležni narod Vas, blagohotni darovatelji, ne bo pozabil!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Zadružin zbor pekovske zadruge,) ki se je vršil v tukajšnji mestni dvorani dne 1. t. m. je bil prav dobro obiskan: udeležili so se ga razen treh, vsi člani. Kot obrtne oblasti komisar prisostoval je mestnega magistrata svetnik gosp. Ivan Šešek. Zadružin načelnik g. Ivan Föderl pozdravi s primernim govorom zborovalce, naznanivši jim hkrati da ima zadruza 108 gld. premoženja, dalje število oproščenih vajencev v poslovnem letu ter poroča splošno o delovanju v preteklem zadružnem letu, kar se odobroje sprejme. Volitev v zadružno starešinstvo imela je naslednji rezultat: Načelnikom je bil izvoljen g. Ivan Zagar, njega namestnikom g. Ivan Bizjak; Avgust Jenko, Jakob Matjan in Jakob Zalaznik, odborniki; Ivan Mavc, Josip Podraž in Friderik Pauer, namestniki. Razsodiškemu odboru pa pripadajo gg. Josip Čad, Ivan Föderl in Ivan Pirnat. Konečno se je jednoglasno sklenilo s 1. dnem meseca maja letos prenehati s prodajo vsakovrstnega kruha na Mestnem trgu ali na katerem drugem javnem prostoru. Nato se je zborovanje zaključilo.

(Patrijotično društvo v podporo ženskam) ima v soboto dne 14. aprila 1894 ob 11. uri svoj letni občni zbor v Ljubljani, v stanovanju predsednice Celestine Šiffer (Turjaški trg št. 5., 3. nadstropje).

(Kamniško učiteljsko društvo) preloži svoje zborovanje zaradi seje c. kr. okrajnega šolskega sveta od 19. na 26. dan t. m.

(Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda) za Turjak in okolico se je vršil v nedeljo popoldne v Turjaku. Podružnica, ki je že precej opešala, se je zopet opomogla pri tem zborovanju, zanimanje zanjo se je zopet vzbudilo. Dobila je podružnica nov odbor, in sicer so voljeni: predsednik: č. g. L. Gerjolj, župnik velikolaški, predsedniku namestnik: č. g. Gruden, župnik v Turjaku; tajnik: g. Vdovič ml., niemu namestnik g. Grebenec; blagajnik: g. Kožar, niemu namestnik: g. Vdovič st. — Letnine in drugih prispevkov se je nabralo 46 gld. 60 kr. Ob enem se je tudi ime podružnice spremenilo v toliko, da se podružnica imenuje: turjaška-velikolaška podružnica.

(Sadjarsko društvo.) Iz Kobarida, dne 8. t. m.: Kakor je že lani nekdo poročal v vaš čislani list, začelo se je pri nas na to delovati, da se ustanovi toliko potrebno sadjarsko društvo. In res osnovalni odbor je predložil pravila slavnemu c. kr. namestništvu v Trstu, in to je pravila potrdilo. Danes pa, v nedeljo dne 8. aprila ustanovilo se je: sadjarsko društvo za kobarid in okolico. Društvo ima že sedaj svoj društveni vrt, v katerega je nasadil osnovalni odbor do 1600 mladih drevesc. Vsak društvenik mora namreč vsako leto vplačati 50 kr. Zato ima pa pravico dobiti od društva po več mladih drevesc, kakoršne vrste si želi. V odbor bili so voljeni: Predsednik: I. Gruntar, podpredsednik: I. Miklavič, tajnik: I. Rakušček, blagajnik: I. Juretič in sedem odbornikov, ki so razdeljeni po posameznih vaseh. Bog daj, da bi to za naše kraje prekornostno društvo krasno vspevalo!

(Kmetijsko zadruzo za Trst in okolico) mislijo ustanoviti rodoljubi v Trstu. V ta namen je bil napovedan za nedeljo dne 8. t. m. ustanovni shod ob 9. uri predpoludne v Mallyjevi dvorani (via Torrenta 16). Našemu narodu — posebno našim okoličanom-kmetovalcem — bode taka zadruza velike koristi. V Trstu sicer obstoji „Societá Agraria“, ki pa je več politično kot kmetijsko društvo. Ustanoviteljem kmetijske zadruge za Trst in okolico kličemo: v dober čas!

(Tržaška hranilnica in posojilnica) imela je na belo nedeljo svoj II. redni občni zbor, pri katerem je ravnateljstvo poročalo o svojem delovanju minolega leta. Iz tega poročila posnamemo, da je hranilnica zelo napredovala in da bi morala še več napredovati, če bi se držali vsi tržaški Slovenci gesla: „Svoji k svojim!“ Ker dosedanji predsednik g. M. V. Živic ni hotel prevzeti nadalje predsedniške časti, bil je kot tak izvoljen odbornik g. Ivan Abram; na njegovo mesto pa je izvoljen dr. Gustav Gregorin. Ker se je odborniški časti odpovedal tudi g. Ivan Valenčič, izvoljen je bil na njegovo mesto g. Anton Vrabec. Zadružniki dobodo 5% dividendo.

(Kmetijska podružnica se snuje v Velikih Laščah, odkar podružnica dobrépoljska hira. Javnega shoda snovatelj podružnice se niso sklicali, ker se menda nekoliko boje, da bi se zadostno število udov ne vpisalo, zato si hočejo saj nekoliko udov poprej zagotoviti, da potem ne ostanejo na cedilu.

(Avstrijsko ribarsko društvo) je imelo dne 8. t. m. svoj VI. občni zbor v Trstu. Predsednik je zopet vitez Hütterott.

Telegrami.

Vipava, 12. aprila. Predilnica ajdovska je pogorela.

Dunaj, 12. aprila. Minister notranjih stvari je danes v zbornici poslancev odgovoril na več interpelacij in konstatoval, da je dosedanja preiskava pokazala, da ni resnica, da bi bila angleška plinovska družba kako pritiskala zaradi dela na slovaške delavce. Pokazalo se je, da dalmatinski žandarji točno izvršujejo svojo dolžnost. Odločno je zavračal očitaje, da se avstro-ogerski konzuli le redko kdaj brigajo za državljane hrvatske narodnosti, to je le nezasluženo naltolcevanje. Ko se je prešlo na dnevni red, je Krauss predlagal, da bi se pospešila reforma uprave (?).

Budimpešta, 12. aprila. Zbornica poslancev je odklonila Apponyjev predlog o zasilnem civilnem zakonu in vsprejela pri glasovanju po imenih z 271 proti 106 glasov vladno predlogo o obveznem civilnem zakonu. Navdušeni klici, več minut trajajoče ploskanje. Za vladno predlogo so glasovali liberalci in nezavisna stranka, izimši 12 članov, in 10 članov narodne stranke.

Madrid, 11. aprila. 1400 oseb broječi delavski romarski vlak je včeraj odšel v Rim.

Valencia, 11. aprila. Mnogo razgrajalcev je danes po mestu hodilo in kričalo: „Živel Garibaldi! Živela italijanska jedinstvo! Pogin romarjem!“ Policija je z orožjem razgrajalce razgnala. Storile so se potrebne naredbe, ko bi se nameravale take demonstracije pri vkrcanju romarjev.

Baden, 12. aprila. V opekarnah družbe za izdelovanje stavbenega gradiva strajka 1500 delavcev. Ker se je bati izgredov, sta semkaj prišla dva eskadrona konjice.

Premovana tinktura za želodec lekarnja Piccolija v Ljubljani je rahlo dijetno sredstvo, katero črev ne draži. Vpliva na prebavljajoče organe in okrepeva njih krožeče gibanje. Steklenica velja 10 kr. 584 2 10-9

Spominjajte se

„katoliškega sklada“

ob raznih prilikah!

Tuji.

10. aprila.

Pri stonu: Prossinag, Reich, Noel z Dunaja. — Hochsinger, Deutsch iz Gradca. — Bettheim iz Vel. Kaniže. — Reither, Graf iz Brna. — Mikluš iz Gorice. — Kunčič iz Opatije. — Balzar iz Prage. — Candelari iz Trsta. — Ogo-reutz iz Novega Mesta. — Piva z Rakeka. — Kaindl iz Neuzeuga pri Steyr-u. — Zeilberger iz Steyr-a. — Jagoditsch iz Celja. — Albert pl. Carlshausen, Schütz iz Vrbovca. — Roth iz Zlatara. — Stark iz Maribora. — Gustav pl. Radi iz Trencina.

Pri **Mallcu**: Josipina Muchinetti iz Loosdorf-a. — Franciška in Valburga Luchinetti iz Waldhausen-a. — Rozalija Gubitz, Antonija Huppert, Legler, Goldsteiner, Weiss, Freyer, Horovitz, Dietrich, Belgrader, Grün, Drab, Buxbaum, Dotzler, Landau, Bettelheim, Ladstädter z Dunaja. — Bittersmann, grofinja Lichtenberg iz Gradca. — Egartner iz Trsta. — Vidmar iz Kranja. — Angerer s soprogo iz Pulja. — Peschl iz Bele Cerkve. — Plikher iz Ljubljane. — Ana Komposch iz Kočevja. — Wogrinc iz Brežic. — M. Terpotitz iz Trbovelj.

Pri **bavarskem dvoru**: K. Sima iz Celja. — Ignac Golob iz Trbiža. — Franc Miše iz Poljan.

Pri **avstrijskem caru**: Marija Plepelitz iz Gradca. — Zonta iz Sp. Idrije. — Demšar iz Zaliloga. — Iser s Češkega. — Modigliani iz Piambina

Tržne cene v Ljubljani

dné 11. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 50	Speh povojen, kgr.	64
Rež,	5 50	Surovo maslo,	78
Ječmen,	6	Jajce, jedno	2
Oves,	6 50	Mleko, liter	10
Ajda,	7	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5	Telečje	58
Koruza,	5 35	Svinjsko	66
Krompir,	1 60	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	13	Piščanec	70
Grah,	13	Golob	20
Fizol,	9	Seno, 100 kgr.	3 20
Maslo, kgr.	1	Slama, 100	2 59
Mast,	68	Drva trda, 4 kub.m.	6 80
Speh svež,	58	" mehka, 4 "	4 80

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razkoma v mm	toplotna po Celziju			
7. u. jut.	737.1	4.0	sl. svzh.	jasno	
8. u. pop.	734.3	18.4	brezv.		0.00
9. u. sveč.	734.0	18.8		oblačno	
Srednja temperatura 11.4° za 2.1° nad normalom.					

Nenavadno velik, 9 mesecev star

pes

iz čistega plemena bernardinskega je na prodaj.
Več pové lastnik g. **Martin Fišer**, logarski uradnik,
v Šneperku, p. Stari Trg pri Bakeku. 210 3-2

Solnčniki
krasne novosti
v največji zalogi
in najrazličnejše cene
priporoča 164 10-4

L. Mikusch,
tovarna solnčnikov in dežnikov
v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

4% zastavna pisma gališkega zemljiško-kreditnega društva.

90 10-8

Ti papirji so

najboljše vrste za nalaganje denarja.

Dajo:

Popolno davčno svobodo, svobodo fatiranja, sposobnost za kaveljo in pupilarno varnost.

Gališko zemljiško kreditno društvo obstoji od 1841. leta in je pridržana cesarju izvolitev guvernerja, ki je vodi.

Na vsacih 100 gld. zastavnih pisem pride hipotečna vrednost gld. 253.33.

Ta zastavna pisma so torej najboljša za nalaganja kapitala.

Izplačevanje kuponov in izžrebanih papirjev vrši se pri nas brez provizije in stroškov.

Menjarnična delniška družba

„Mercur“ Dunaj,
I., Wollzeile 10.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1892	frankov	125,305.151
Letni dohodki premij in obresti dné 31. decembra 1892		22,840.056
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)		271,905.620
V zadnji osemnajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb		125,732.050
Prospecte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno		1,853,916.605

glavni zastop v Ljubljani

435 (12-8)

pri

Gvidu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3 b.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Primereno darilo so:

Pomladni glasi

posvečeni
SLOVENSKI MLADINI.

IV. zvezek.

Uredil
IVAN ŠTRUKELJ.

Založili sotrudniki.
Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani.
1894.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Četrti zvezek „Pomladnih glasov“ uja, da se bode vsestransko močno priljubil slovenski mladini in mladinoj ubom po svoji mišlavi in različni vsebini (življenjske Valvasorjev, s slike slavnega moša, mična narodna pripovedka v verzih, več povestice, med nje uvrstene pesmice, daljša otroška igra), zlasti pa se nadja prijateljstvo zaradi letos mnoge lepše zunanje oblike (nove črke, barvan okvir) in precej večjega obsega, kakor druga leta.

Cena mehke vezanega iz-
voda je 25 kr., vdo
vezanemu pa 35 kr., po
pošti 6 kr. več.

Naročilno sprejema **Ivan Štrukelj**, bogoslovec v Ljubljani, in **Katoliška Tiskarna**.

II. in III. zvezka
je tudi še nekoliko izvodov
na razpolago, mehke vezan
po 20 kr., trdo vezan
po 30 kr.

Št. 2143.

209 3-2

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku s tem naznanja, da se bo na prošnjo dedičev po dné 14. grudna 1893 v Komendi hiš. št. 1 v sodnem okraju kamniškem umrli graščakinja **Neži Černič**, namreč Helene Nahum v Aleksandriji, Jurija Čebulj v Kamniku, Franciške Jožefe Lotrič v Kamniku, Minke Lah v Kapljivasi in n. Franceta Čehun od ondot (vsi zastopani po g. dr. Karolu Schmidinger-ju, c. kr. notarju v Kamniku), Antonije Legan v Bistri in Franciške Jenko v Ljubljani (obe zastopani po g. dr. Franu Papež u, odvetniku v Ljubljani) vsled dovoljenja veleslavnega c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani kot zapuščinske oziroma realne oblasti z dné 20. marca 1894, št. 2671, in vsled tusodnega nadvarstvenega dovoljenja gledé n. Franceta Čehun z dné 15. marca 1894, št. 1761, vršila

dné 19. aprila 1894 ob 11. uri dopoldne na lici mesta komendske graščine v graščini h. št. 1 v I. nadstropju

prostovoljna sodna dražba in prodaja

gori imenovanim dedičem iz zapuščine Neže Černič dedno pripadlih v sod. okraju kamniškem ležečih posestev namreč:

1. v kranjski deželni deski sub vlož. št. 547 vpisane **komendske graščine hiš. št. 1** v katastralnem vkupnem površju 269 oralov 119□ sežnjevsodno cenjene na **25.719 gld.** in

2. v zemljiški knjigi c. kr. okrajnega sodišča v Kamniku vpisanega **posestva** vlož. št. 117 katastralne občine Kapljas v katastralnem površju 209□ sežnjevsodno cenjenega na **12 gld.** — da se bo ta prodaja, ki se je dovolila na prostovoljno prošnjo gori imenovanih dedičev, vršila nevarno zastavnim pravicam eventualnih tabularnih upnikov; — da se bodo označena posestva le za gori navedene cenilne cene izklicala, in v smislu za n. dediča Franceta Čehun-a s tusodnim odlokom z dné 15. marca 1894, št. 1761 nadvarstveno, za vse dediče kot prodajalce pa z odlokom veleslavnega c. kr. deželnega sodišča z dné 20. marca 1894, št. 2671, zapuščinsko-oziroma realno-oblastno odobrenih dražbenih pogojev in sicer le za ali nad cenilno kot izklicno ceno po poprejšnji še pred zaključkom dražbenega zapisnika pritrdilni izjavi prodajalcev največ ponujajočemu oddala. Nadalje, da mora vsak ponudnik pred pričetkom dražbe položiti v roke dražbenega komisarja vadij in sicer gledé posestva deželnoknjižna vloga št. 547 znesek 5200 gld., gledé zemljišča vlož. št. 117 kat. občine Kapljas pa znesek 5 gld. v gotovini v tudeželnih hranilničnih vlogah, ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih. Slednjič da leže vsa to prodajo zadavajoča pisma in listine, seosebno deželnoknjižni in zemljeknjižni izpiski, katastralni posestni listi, zapisnik o cinitvi posestev in dražbeni pogoji tusodno, dražbeni pogoji pa tudi v pisarnah dr. Karola Schmidinger-ja, c. kr. notarja v Kamniku, in dr. Fraua Papež-a, odvetnika v Ljubljani, na ogled.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku,

dné 5. aprila 1894.

C. kr. okrajni sodnik:

POLC.

Dunajska borza.

Dné 12. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 55 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 25 .
Zlata renta 4%, davka prosta	119 . 25 .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 . 95 .
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1000 . — .
Kreditne akcije, 160 gld.	353 . 25 .
London, 10 funtov strl.	124 . 90 .
Napoleonodor (20 fr.)	9 . 92 1/2 .
Cesarski cekini	5 . 89 .
Nemških mark 100	61 . 12 1/2 .

Dné 11. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	118 gld. 10 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 05 .
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 . — .
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158 . — .
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	196 . 75 .
Zastavna pisma avstr. ovr. zem. kred. banke 4%	98 . 60 .
4% kranjsko deželno posojilo	97 . 60 .
Kreditne srečke, 100 gld.	199 . 50 .
St. Genois srečke, 40 gld.	70 . — .

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. 75 kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	18 . 75 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 . 75 .
Salmove srečke, 40 gld.	74 . — .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	49 . — .
Ljubljanske srečke	23 . 25 .
Akcije angio-avstrijske banke, 200 gld.	151 . 50 .
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2937	50 .
Akcije južne železnice, 300 gld. st.	106 . 25 .
Papirnih rubeljev 100	134 . 25 .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahiltterstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurenih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosege kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.